

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Kiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 .

Vámuniós tervek viaskodása.

Gróf Károlyi Gyula külügyminiszter a külügyi tárca költségvetésének parlamenti vitája során bölcsen felépített beszéd keretében fejtette ki azokat a szempontokat, amelyek ma eltöltik a magyar lelkeket. Nagyhatalú ekzpozé volt ez a felszólalás s méltó elismerésben részesült a parlamenti pártok minden oldalán. Örömmel regisztráljuk ezt, mert régi kívánságunk valóra válását látjuk abba, hogy belpolitikailag, ha el is különböznek a célkitűzések és irányelvek, külpolitikailag egy irányban dobjanak meg a szívek. Erről az utrólól letérünk nem szabad. Az érdem ország-látrésze a kormányzat, amely hosszú évek során át a legnehezebb körülmények között örökös tudott azon, hogy semmi olyan ne történjék külpolitikai életünkben, amellyel nagy céljaink előtt véglegesen le kell zárunk a kapukat. A magyar probléma útja továbbra is egyenes irányú. Ezeknek irányvezetése ma gróf Károlyi Gyula kezében van, akiről jellemzésül meg kell állapítanunk, hogy személyét példás puritánság, megfélemlítés, nagy késztetés és szorgalom jellemzi. Emlékeztet, hogy amikor átvette elődétől országunk külügyeinek irányítását s az újságírók programja felől érdeklődtek, ezzel a kijelentéssel válaszolt: az én külpolitikám gróf Bethlen István külpolitikájáé. A eltelt idő alatt többször megfordult külföldön résztvevő a genfi és olaszországi tárgyalásokon is s visszatérve azzal az érzéssel fogadta a nemzet külügyeinek irányítóját, hogy sorsa jó van letéve. A költségvetési vita során elmondott beszéde rávilágított arra a főszempontokra, amelyek a leginkább mozgatja Európa külpolitikáját. Ezek közé tartozik a gazdasági kérdések egész komplexusuma megtalálható. Legutóbb a német-országi vámunió terve valószínűsége bombaként hatott az egész világra, melynek kontraktárisára Franciaország is hasonló ötlettel készült előállítani. Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy amikor Európa minden népe gazdasági és szociális küzdelmeket folytat s néhol a bajok már eleven husba vágnak, bizony nem ragadják ott üstökön a problémákat, ahol kellene, hanem továbbra is politikai szempontokat tolnak előtérbe. Felvetődik ezek után a kérdés: mit teygen hát a magyar kormány? Az egész ország osztatlan helyeslése kíséri a külügyi kormányzat helyesen megfogalmazott álláspontját, amikor Károlyi Gyula gróf kijelentése szerint egyelőre semmi okunk sincs arra, hogy változtassunk várakozási álláspontunkon. Igazat adunk Károlyi Gyulának minden tekintetben, de különösen kiemeljük és helyesleljük azt a nézetét, hogy elhamarkodott dolog lenne, ha bármely irányban leköt-nénk magunkat. Bár politikai nemzet a magyar, mégis külpolitikailag bizonyos iskolázatlanság jellemezte még a legutóbbi évtizedekben is. Örömmel és lelkesedéssel konstatáljuk, hogy ezt az

elmaradottságát, okos vezetőkre hallgatva, ime a rendelkezésre álló esztendőknél során teljesen pótolni tudta. Csak vigyázzunk, nehogy a hideg ész reális politikáját felgyújtsa az elkövetkező történelmi órák idején az érzelmi motívumok bizonytalan irányu lelkesedése. Nagy megnyugvás számunkra, hogy Károlyi Gyulában olyan külügyminisztert kapott a nemzet, aki minden cselekedetében tervszerű s határozottan reális nagyrdekű irányelvektől vezérelteti magát. Az ő kezéből nem fognak kisziklani a külpolitika szá-lai s ez a biztosságérzet a törsre ítélt magyar gerinceket ismét bizakodó reményei tudja kiegyenesíteni. Ez a határozott irányu magyar külpolitika máris igen nagy eredményekre hivat-

kozhat. Sikertelt tiszteletreméltó helyet biztosítani megcsufolt nemzetünknek az európai népek koncentrációjában. Tekintélyünk határozottan megnőtt, előkelő barátaink vannak s a magyar igazság gondolatai tervszerű és biztos előrehaladást mutat. Napról-napra jobban terjed a minden magyarok álmát jelentő revíziós gondolat. Ma már a győző államok is egymás után kezdik átlatni azt a helyzetet, hogy az európai bajok főoka a békeszerződések oktalanságában található meg. A betegség diagnosztikájának felismerése azonban nem jelent gyógyulást. Európa súlyos, járványos gazdasági pestiséből csak úgy gyógyulhat ki, ha a hibákat korrigálja s mihamarabb revízió alá veszi a békeszerződések.

mintegy 280.000 pengő, amit a kultuszminiszter a bajai reálgimnáziumnak a Déri-park platóján való felépítésére utalt ki s amit itt hagyott Baján, majd pedig Baja város iskola és óvoda-programmjának megoldásáért hozott junktimba. A kultuszminiszterrel történt megállapodás szerint ehhez Baja városa 450.000 pengővel járul hozzá, ami az árfolyamdifferenciával mintegy 400-410.000 pengőre olvadt le.

Szász Ottó: Mi van a szentistváni iskolával és óvodával?

Nagy András: Minden kiadás betudásával tehát még 136.500 pengő marad felhasználatlanul. Ebből ki kell tenni a szentistváni iskolának, óvodának, az eddigi építkezések felszerelésének, valamint a kontemplált 2 százalékos kezelési költségnek.

Szász Ottó: A Szent Antal-utcai iskolánál az ősszel arról volt szó, hogy földszintes formában bővíti ki az iskolát. Már most az emeletráuhuzás programváltozást jelent

Ruszték Károly kir. tanfelügyelő: Ezt a megoldást el kellett ejteni azért, mert az épület rossz karban van. A Szent Antal-utcai iskolánál talált a vizsgálat vályogfal részeket is, míg a jőzselvárosi iskolánál az egész téglából van.

Klein Rezső: A hatóság most már sürgesse meg a terveknek és a költségeloirányzatnak a jóváhagyását és írja ki mielőbb az árlejtést az építésre, hogy a munkanélküliség enyhüljön.

Ruszték Károly azt hiszi, hogy még ezen a héten meglesz a jóváhagyás és a munkálatok rövidesen megindulhatnak.

A polgármester a város kulturproblémáiról.

Ezután dr. Vojnics Ferenc polgármester szölt a kérdéshez. Az ősszel a kisgyűlés megszabta a programkerezetet. Az első volt az öt óvoda és a külteleki iskola felépítése. A mai bejelentés a keret második részletét tartalmazza. A törvényhatóság ezek után nem jöhet abba a helyzetbe, hogy még több terhet vállaljon, de ugyanakkor a kisgyűlés bizonyára azt sem kívánja, hogy a programkeret terhére megta-karítás maradjon.

Emlékeztet, hogy a fedezet előteremtésében junktim jött létre a kultuszminiszterrel az esetre, ha a város áldozatkészsége is megnyilvánul. Ez a tehervállalás is komoly próbára teszi a háztartási költségvetés teherbíró képességét.

Ezen programkeretben akarják megoldani a szentistváni iskola és óvoda kérdését, amire kezdettől fogva 120.000 pengőt prelináltak. Ez az összeg ma is kell, ha modernül akarják megcsinálni az iskolát. A modern iskola azonban nem jelent fényűző építkezést.

A kiscsávolyi és Vöröskereszt-téri iskola is kibővítenő egy régebbi törvényhatósági határozat szerint, valamint a tanonciskola megeyháza felé eső frontja is elkészítendő volna. Ha azonban ezt mind keresztül akarná vinni a város, az feltétlenül hitelkeretűlépést

A hétfői kisgyűlés döntött a további iskola és óvoda építési program megvalósítása kérdésében.

Rövidesen újabb 220.000 pengős munkát irat ki Baja városa.

A városi kisgyűlés hétfő délutáni ülésén dr. Vojnics Ferenc polgármester elnökölt. Ezen az ülésen nagy fontosságú bejelentés történt. Nagy András főmérnök az iskolák és óvodák további építési terveit s azok költség eloirányzatát terjesztette elő.

A Szeremle-utcai óvoda.

A város 35200 pengős költségvetési eloirányzattal felépíteni a Szeremle-utcai óvodát. A múlt év nyarán és őszén alig volt városi kisgyűlés, amelyen ez az óvodaépítés ne szerepelt volna. A város mindenképpen új telket akart vásárolni s ott felépíteni az óvodát. Legalább 15 háztulajdonos ajánlotta fel a házat és telket s a város tárgyalt is mindegyikkel, de egyikkel sem tudott megállapodni a város. Így huzódott ennek az óvodaépítésnek az ügye egész mostanáig, amikor a mérnöki hivatal azt a megoldási módot találta helyesnek, hogy a régi óvoda helyén építel az újat, mert így legalább nem kell új telket venni s azonkívül az építkezésnél a régi anyagot is felhasználják. Az óvoda új kutat és vízvezetéki felszerelést kap.

A Florián-utcai iskola.

A Florián-utcai elemi iskola kibővítése 96.800 pengőbe kerül. Ez a terv, hogy az iskola Florián és Madách-utcai szárnyát emelik emeletre. Itt tiz nagy termet nyernek az építkezéssel s csinálnak egy munka és tornatermet is. Ezenkívül új illemhelyeket, igazgatói szobát és szertártermet is csinálnak. A kápolna, amely ideiglenesen a Florián-utcai elemi iskolában nyert elhelyezést, továbbra is benntmarad az iskolában mindaddig, amíg a templom építés ügye megoldást nyer. Az iskola új kutat is kap még pedig olyan nagyszabású, hogy tüztöltői vizállomást létesítenek ott.

A szállásvárosi iskola.

A szállásvárosi, Szent Antal-utcai iskola szűk férőhely kérdését is eme-

letráépítéssel fogják megoldani. A mérnöki hivatal 86360 pengőben kontemplálja a költségeloirányzatot ennél az iskolánál. Ez az iskola is új kutat kap, amit tüztöltői vizállomása tesznek alkalmassá. Ezen két iskolán kívül még a belvárosi elemi iskolában lesz tüztöltői vizállomás. A kiscsávolyi iskolát azért nem látják el a kutfurás során vizállomással, mert ahhoz ugyanis közel van a vasúti állomás, ahonnan szerezhető víz.

A mérnöki hivatal az építés terveit s a költségvetést felterjesztette a minisztériumnak s most felhatalmazást kért az előadó a polgármester számára a részletes tervek kidolgoztatására, valamint a versenytárgyalás kiírására.

Megindul a vita.

A javaslatához elsőnek Babics József szölt hozzá s érdeklődött az alsóvárosi iskola kivitelezése iránt.

Szász Ottó azt kérdezte, milyen pénzügyi fedezet áll rendelkezésre az esetre, ha a kormány jóváhagyja a terveket és költségeloirányzatot.

544.500 pengő iskolákra és óvodákra.

Nagy András előadta, hogy az öt kész óvoda és a még felépítendő Szeremle-utcai óvoda 238.000 pengőbe kerül, de a városnak kell az óvodák részére a butorokat beszerezni. Két óvoda részére egészen új butorokat is kell venni. Az óvodák felépítésére eloirányzott 240.000 pengő feltétlenül fel is használódik.

A tanyai iskola felépítése 36.000 pengőbe kerül. A belvárosi elemi iskola kibővítése és emeletráuhuzása 89 ezer 800, a szállásvárosi 86.360 és a Florián-utcai iskola 96.800 pengőbe kerül, ez pedig összesen 544.500 pengőnek felel meg az óvodákkal együtt.

A kulturális fedezet.

Az iskola és óvodaépítések fedezetül szolgál az a 250.000 pengő és annak két évi kamata, tehát ma már

Budapesti fűzőszalonja részére rendelést
Lillenthálmé FENYVESI SAROLTA
Baján a pünkösdi napokban személyesen vesz fel.
Előjegyzések cégeink utján eskközölhető.

Fenyvesi Áruház

Világhírű valódi **HAMERLI-féle**
pécsi elsőrendű bőrkecstyüt

HJ. vagy ötöröny védjeggyel Baján kizárólagosan árusítanak

Fischer Pál Rt. BAJA.

vonna maga után. Azért az építési programot le kellett egyszerűsíteni. A tanfelügyelő szerint ezt a leegyszerűsítést a tanügy sérelme nélkül meg lehet tenni.

Felmerült az a kérdés is, hogy a szentistváni meglévő városi épületben helyezték el, de ez a kérdés még nincs eldöntve. Ha ez a megoldás következnék be, akkor a városi hozzájárulásból levonják az épület és a telek értékét, mert ez már plusz kiadás volna a 450 ezer pengőn felül.

Bizonyára furcsa az, hogy a Flórián-utcai iskola átalakítása többé kerül, mint a belvárosi iskola bővítése és emeletesre húzása. A megoldás során felmerült itt is az a gondolat, hogy nem volna-e jobb új iskolát építeni és a régit értékesíteni, de utóbb is az emeletesreépítés tűnt a legkedvezőbb megoldásnak.

A tanfelügyelő az iskoláépítésekéről.

Ruszték Károly megállapítja, hogy lényegében a város mégis végrehajtja a programot. Az iskolabővítéseket elsősorban ott hajják végre, ahol arra szükség van s ahol az iskola a legnépesebb volt. A tanonciskola felépítését azért nem sürgetik, illetve nem forszírozza a város, mert attól lehet tartani, hogy akkor a kultuskormány nem fog sietni az új felsőkereskedelmi fiúiskola felépítésével, amire pedig szerződés kötelezi.

A szentistváni óvodát el lehetne helyezni a volt főjegyzői lakban: ez esetben levonnák az erre a célra beállított összegből. Ez az épület 12-15000 pengőbe kerülne, az átalakítás viszont 5-6000 pengőbe, úgy, hogy itt jelentős összeg volna megtakarítható.

Kilátás van arra, hogy ha a város az államilag előírt szabványú óvodákat építtet, akkor azokat átveszi az állam. A szentistváni óvodának általa fenntebb módon proponált megoldása nem fogja befolyásolni az államosítást.

Figyelembe veendő az is, hogy a kultuszminiszter osztályonként felemelte a tanuló létszámát 40-ről 50-re, sőt városokban a 60-as létszámot is eltűri. Ily magas létszám mellett általános tanítást lehet nyújtani, de egyéni nevé-

lést adni nehéz. A városokban többet kívánunk a szülőktől az iskolától, a városi népek több kell a kulturából.

Egyik-másik iskolánál, így a szállásvárosi iskolánál is a kiadásokat egy-egy építési tervezett osztály elhagyásával redukálták. A józsefvárosi és szállásvárosi iskolákban bevezették próbaképpen a VII-ik elemi osztályt. Az egyik iskolában 22, a másikban 19 növendék iratkozott be, ami azt jelenti, hogy a nép maga is érzi, hogy a VI. elemi osztály elvégzése nem nyújt elég műveltséget s így a VII. és VIII. osztály továbbképző iskolának nagy jelentősége van.

A reál gimnázium I. osztályának 73 növendéke van, a polgári fiú iskolában pedig meg kellett nyitni a harmadik párhuzamos első osztályt is. De amíg ezen középfokú iskolákba a tanuló már csak szépen kiöltözve járhat, addig a VII. és VIII. osztályban az az előnye, hogy oda a legszegényebb gyermek is járhat, még mezitláb is. A Flórián-utcai iskolában a torna és tanszertem már erre a célra rezevaltatott, ha netalán szükség lesz ezen osztályok felállítására.

Az eddigi tervek szerint az iskolák bebutorozása 25.000 pengőbe kerülne, de szükség esetén lemennek vele 20000 pengőig. A reál gimnázium teljesen új butorokat kap: az onnan kikerülő régi butorokat fel lehetne használni.

Babics József: Felapritani tűzifának! Ruszték: Ha nem jó, legfeljebb nem szerzi meg a város!

Mindenesetre számításba kell venni a város által adott összeg 10 15000 pengős kamathozadékát is a fedezet előteremtésénél. Szólv mindenesetre hálás a város közönségének, hogy 8-10 éves iskolaprogramot két év alatt megvalósított...

A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester röviden még arra utalt, hogy a városnak nem áll készpénzben rendelkezésére az iskolák építésére fordítandó összeg, már pedig a még fel nem vett kölcsönnel nincs kamattörvénye.

Ezután a kisgyűlés elfogadta a javaslatot.

Amerikában is érezteti hatását a gazdasági világválság.

Az utóbbi időben, számos bajai és bácskai kivándorló tért vissza Amerikából. Elbeszélésük nyomán az a kép alakul ki, hogy Amerika sem az, ami régen volt, a világválság ott is érezteti hatását. Ott is van munkanélküliség, ott is nehezek a gazdasági viszonyok. A napokban jött haza látogatóba egy fiatal kereskedő, aki a mai amerikai viszonyokról a következőket mondotta:

— Az Európa hajón érkeztem Newyorkból német kikötőbe. Az Európa a világ leggyorsabb s legújabb pompásan berendezett hajója. Négy és fél nap alatt érkezünk Cherbourgba és hat nap alatt Brémába. A tenger egészen nyugodt volt s így végig kellemes volt az utunk.

Ami a mai amerikai viszonyokat il-

leti, a gazdasági válság ott is érezteti hatását, a viszonyok általában kedvezőtlenek. Es tulprodukción miatt a gyárak csak redukált üzemmel, fél napon át dolgoznak, elég nagy a munkanélküliség odakint. A vasutaknál is érezhető részben a gazdasági helyzet, részben pedig az autómobilok élénk versenye. Az emberi munkaerőt mindenütt redukálják, a személy és teherforgalom bizonyos mértékben csökkent. Általában a munkanélküliség nem részesülnek, csak a farmerek kapnak egy bizonyos kis segélyt, mivel a múlt évi szárazság folytán, gabonájuk kiégett és károkat szenvedtek.

— Állandóan az érdeklődés homlokterében áll a prohibíció kérdése. Ez tulajdonképpen egy tízéves kísérlet

volt, amelynek sok az ellenzője s számos visszaélésre vezetett. Alakultak társaságok, melyek csempészéssel foglalkoztak s hasonló versenytársaikat kiméletlen eszközökkel tették félre az utból. Ilyen ügyekből kifolyólag nem ritkák a gyilkosságok sem. A banditák egyszerűen elteszik társaikat láb alól.

A statisztika szerint nem kevesebb, mint hét millió a munkanélküli az Egyesült Államok területén. Sok munkanélküli, mint piaci árus keresi kenyerét. Így látni alma-árusokat, akiknek kosara mellett egy tábla hirdeti: „Alkalmazás nélkül!” „Vegyetek almát!” Newyorkban kiosztóhelyek van-

nak, ahol a szegény nép kenyeret és levest kap ingyen. A válság hasonló az 1927-évihez. A nyilvános helyeken, bankokban táblák vannak kifüggesztve, melyek arra hívják fel a közönséget, hogy — pénzt költsön, hogy ilyen módon a gazdasági vérkeringés meginduljon.

— A nehéz helyzet ellenére a vezető körök optimisták, bíznak a viszonyok javulásában.

A bevándorlás korlátozottasága nőtt, a kvóta tíz százalékra a réginek. A kereskedelmi forgalomban ott is érezhető a helyzet, kisebb a forgalom s vannak inzulvenciák.

Előadás a Nemzeti Kaszinóban a gázháborúról és a gázvédelemről.

A zivataros, esős idő ellenére is szép számu közönség gyűlt össze szombaton este a Nemzeti Kaszinóban, hogy meghallgassa Menyhárt Antal főhadnagy előadását a gázháborúról.

Mindvégig érdekes és tanulságos előadásban ismertette a gáznak, mint vegyi harci eszköznek a történeti fejlődését. Már az ókorban használták a szurok- és kénfüstöt, mint támadó eszközt, de azóta a vegyészeti óriási fejlődése révén nagyon megsaporodott a háborus célokat szolgáló mérges vegyi anyagok, gázok száma.

Kendszeresen ismertette azután a szervezetre gyakorolt hatás szerint osztályozott gázokat.

A repülőgép fejlődése szükségképp odavezetett, hogy a jövőben nemcsak a katonák vivják meg a háborút, hanem részt kell abban vennie a polgári lakosságnak is, mert a repülőgépek éppen a népes városok pusztítása és rombolása útján igyekeznek a harcoló felek belső ellenálló képességét megmérni.

Szorongó érzéssel kell gondolnunk éppen nekünk bajaiaknak, kik a határszélhez közel vagyunk, egy-egy repülőosztag támadására, melyet a katonai tudomány háromszoros lépcsőzetre tagolt.

Először gránátost zudítanak a polgárságra, hogy pánikot idézzenek elő; azután a második csoport elárasztaná a földfelszíntől 6-8 méter magasságig emelkedő gáztömegekkel, végül a harmadik turmus gyújtó bombákkal lobbantáná lángra a város fontosabb pontjait.

Valóban szép jövőnek nézünk elébe gáztámadás esetén!

Igaz, hogy a nemzetközi egyezmények tiltják a mérges gázok használatát, de azért a világháborúban mégis igénybe vették. Érdekes történetet adta a világháború gázharcainak. Azóta ki-nyomozták, hogy a franciák a német robbanó gránátok által szükségképp fejlesztett gázt mesterséges gáznak vélték s azután retorzió címén gáztámadást intéztek a németek ellen, akik nem maradtak adósok.

Majd ismertette a gáztámadás elleni védekezés eszközeit, a gázálarcot, gumiköpenyt s a légmentesen zárható helyiségeket. A számítások szerint gáz és bombabiztos épületek, illetve helyiségek építése az egész lakosság számára be-lekerülne ezer pengőbe fejenként s így Magyarországon a jelenlegi pénzügyi helyzet mellett ez a kérdés megoldhatatlan. A gázálarok is igen drágák még, úgy hogy a tömegek ellátása ez-ídszerűen kivihetetlen, mert egy-egy jó gázálarc 100 pengőbe is belekerül. Gyermekek nem is használhatják.

Külföldön hivatalosan intézik a polgári lakosság gázvédelmi kioktatását. Oroszországban a kiszolgált katonák tanítják a polgárságot a gázvédelemre. Vezet e téren Lengyelország, ahol új építési szabályrendeletet és illetve törvényt hoztak, melyben kimondották, hogy új házat csak akkor szabad építeni, hogy abban gázmentesen lezárható helyiség is legyen a lakók számára. Rendszerint a lépcsőházat képzik ki erre a célra az emeletes épületeknél.

Általában a tűzoltóságot használják a külföldön a gáztámadás elleni polgári védekezés szervezésére és irányítására. A Bajai Önkéntes Tűzoltó Testület is megtette ezen a téren a kezde-

ményező lépést.

A szípen megépített és szemléltető képekkel illusztrált előadást a közönség meleg tapsal honortálta.

Fontos volna, hogy a jövőben minél több ilyen szakszerű, felvilágosító propaganda-előadást tartsanak, mint-hogy a jövő háborújának talán legfontosabb, de mindenesetre legveszedelmesebb fegyvere a mérges gáz lesz és minthogy a gáztámadásokat nemcsak a küzdő katonák ellen intézik majd, hanem előreláthatólag a városok és községek ellen is, minden embernek, férfinak, nőnek egyaránt, érdeke, hogy a gáztámadások lényegével és legalább a védekezések elemeivel tisztában legyen. Sok gondos anya tudja majd önmagával együtt a gyermekeit is megmenteni, ha a védekezés legszükségesebb módjait ismerni fogja.

Csak ketten adtak be pályázatot a városi II. aljegyzői állásra.

Április 24-én írta ki a pályázatot dr. Vojnics Ferenc polgármester a dr. Kollár Kálmán volt városi II. osztályu aljegyző lemondásáról megüresedett állásra, amelyre egy évvel ezelőtt a főispán dr. Wagner Nándor fogalmazót helyettesítette be.

A pályázati határidő május 9-én járt le. Ezen időpontig csak két pályázat érkezett be és pedig dr. Wagner Nándor fogalmazó, behelyettesített II. osztályu aljegyző pályázata és ifj. Horváth Alajos dombóvári pénzügyőri felvilágosító. Ez utóbbi pályázatot azonban nem lehet figyelembe venni, mert Horváth Alajos financ felvilágosító nyilvánvalóan félreérthette a kiírt pályázatot, vagy nem érdeklődött előre az iránt, hogy az állás betöltésétől milyen kvalifikációt kívánnak. Az állást ugyanis csak egyetemi abszolutoriummal, illetve legalább államtudományi doktorátussal rendelkező pályázók nyerhetik el, holott ifj. Horváth Alajos dombóvári felvilágosító csak négy polgári iskolai végzettséggel rendelkezik.

Egyik legközelebbi közgyűlés fogja dr. Wagner Nándort a II. aljegyzői állásra megválasztani.

Üzletáthelyezés

Nagybecsű vevőim szives tudomására hozom, hogy üzletemet a Grauaug házba Vörösmarty-u. 1. alá helyeztem át.

Naponta friss marha, borju és sertésus és felvágottak kaphatók.
Marhahus kg-ja 1.40 és 1.20.
Borju „ „ 2.20 és 1.60.
Sertés „ „ 1.80 fillér.

Kiváló tisztelettel
Csatai Kálmán
mészáros és hentes.

Első Bajai Asztalos
Társasműhely
megszűnéséből kifolyólag műhelyemet Béla király-utca 30 szám a. nyitottam meg.
Teljes tisztelettel TÓTH JÁNOS
asztalosmester.

Bajai Cementárugyár.

BAJA.

Gyártelep: Világos-u. 8. (Állatvásártér.)

Iroda: Dr. Bajai Ernő, Haynald-utca 13. Telefon 225.

Ajánlja kitünő minőségű gyártmányait:

Mozaiklapokat, cementlapokat, cementcserepet, kutgyűrűket, cementcsöveket minden méretben, betonkerítéseket és mindenféle cementárut. — Műkőmunkák szakszerű kivitelben.

Állandó raktáron:

Uszódi dunakavics, portland-cement, műközuzalék, cementfesték.

HÍREK.

Ballagás a tanítóképző intézetben.

A bajai állami tanítóképző intézetben pénteken fejeződött be az V. éves tanítójelöltek részére a tanítás. A diákok elbucusztak az iskolától, ahol öt, illetve sokan csak egy évet töltöttek. A búcsúzás a hagyományos ballagással és kis ünnepséggel ment végbe. Az udvaron eldalolták az Űres a fészek című dalt, mire az intézet tanári kara és összes növendékei előtt Kardos Alajos IV. oszt. tanuló elbucusztatta a tanítójelölteket. Minden távozóknak egy csokor nefelejcsét nyújtott át az emlékezés szimbóluma képpen. Az üdvözlésre Reiner Imre válaszolt. Ezt követte Gárdonyi Major „Mikor először lépsz az iskolába” című dalnak elnéklése, majd megkoszorúzták az intézet hősi halottainak emlékművét. Ezt követték a „Ballag már a vén diák” hangjai. A ballagásnak, mely nemcsak a diákoknak, de az ő révükön a szülőknak és hozzátartozóknak is kedves esemény, nagyon sok szemléltető volt.

A város közgyűlése. Baja város törvényhatósági bizottsága holnap, szerdán délután 3 órakor tartja rendes közgyűlését, amelynek csak egy tárgya lesz: a városi háztartási s egyéb alapok zárószámadása.

Szabadságra megy a városi főszámvevő Puhala Tibor városi főszámvevő a háztartási alap és egyéb alapok zárószámadásának a közgyűlésen való letárgyalása után buzamosabb időre szabadságra megy.

Ha épít, építsen fával égetett téglával, mert az salétrommentes.

Hódifarkú és hornyolt cserép
Küttégla
Hatsarkos járdatöglák
Mindeféle chamotte téglák.

Cementárúk

Egyszerű cementlapok
Diszes cementlapok
Mozaiklapok
Járdalapok
Küttgyűrűk
Cementcsövek
Cementvályúk
Lábazati kövek
Keresztek
Siremlékek
Sirbefedések
Sirkeretek
Esővízmedencék

Építési anyagok

la Portland cement
Fehér cement
la Darabos mész
Kavics-homok
Cement festékek
Granitto
Csiszoló anyagok
Biber-Tricosal
Stuccatur nád
Elszigetelő lemez
Kátránypapír

Grünhut és Társa

Grünhut Miksa Fiai
cég, telefon 111.

Polgár Gyula

Tátr István-u. 5., telefon 234.
Gyári telefon 160.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak a jóbarátoknak, jóakaróknak és ismerősöknek, kik szeretett férjem, apám, illetve kedves rokonunk temetésén megjelentek és jóleső részvénytulajdonosként mély fájdalommal együttműködtek, ezúton mond köszönetet

őzv. Schön Sándorné és családja.

A MANSZ vidéki elnökeinek gyűlése Budapesten. A MANSZ országos központja ma, kedden délelőtt vidéki elnöki gyűlést tartott Budapesten, amelyre Bajáról Major Józsefné helyi MANSZ elnök utazott fel résztvevés végett.

A második bajai postahivatal. Nyilvános távbeszélő állomás Szentistván városrészen „Baja 2” postahivatalnál megnyitott. Ugyanott ezentúl táviratot is felvesszük.

A városi zárószámadás vitája Baja város törvényhatósági közgyűlése hétfőn tárgyalta le a háztartási és zárószámadást. A vitában sokan vettek részt. Az érdekes felszólalásokat helyszíne miatt a F. M. holnapi számában közöljük.

Költözködik a reálgimnázium. A reálgimnáziumban 10—12 nap múlva véget ér a tanítás. Az iskola vezetősége azért siet befejezni a idei tanévet, mert mindent elkövet, hogy a reálgimnázium régi épületének gyökeres renoválása mielőbb megkezdődjék. Erre való tekintettel a reálgimnázium könyvtárát is kiürítették. Az iskolából a könyveket dr. Florián Géza ügyvédhez hordták, ahol a padlásokon helyezték el őket őszig, mire elkészül az intézet renoválása, valamint az új szárny felépítése.

Jön a Szentiványi színtársulat. Szentiványi Béla színtársulata: az Országos Művész Színház május 27 és 28-án előadást tart Baján.

Szabadságon. Bencze Béla kir. műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke nyolc napi szabadságra ment.

Megszökött rendőri felügyelet alatt álló egyének. Kertész Péter jugoszláv állampolgár, 17 éves r. kath. szabóság, bécstapoljai születésű és Gulamb János 19 éves szontai születésű r. kath. bádógos segéd, ugyan-csak jugoszláv állampolgár, akik Jánosnalmán rendőri felügyelet alatt állottak, kijelölt tartozkodási helyükről ismeretlen helyre távoztak. A megye alispánja elrendelte országos körözéstüket.

A 23 km-es ut munkáinak vállalata adása. Jelentettük már, hogy a kereskedelemügyi miniszter a bajaszegei Horthy Miklós jubileumi ut munkálatainak elvégzését a versenytárgyalás alapján Justh Kornél fővárosi mérnöknek, Justh Ferenc volt államvasuti igazgató fiának ítélte oda, mint legolcsóbb ajánlattevőnek. Az államépítészeti hivatal a munkálatokat holnap adja ki a vállalkozónak.

A megye hivatalos lapja. Bács Bodrog vármegye hivatalos lapjának 17-ik száma most jelent meg s közli a jánosalmi, járási székház építése, a vármegyei hetivásár látogatási szabályrendelet módosítása, egy uterület árának újbóli megállapítása, pár nyugdíjaztatási ügyben s a vármegyei gyámpéztár 1930 évi számadási mérlege ügyében hozott törvényhatósági közgyűlési határozatokat, két állatorvosi oklevél meghirdetését, egy pályázati hirdetményt a jánosalmi járásnál megüresedett kiegészítő szolgál állásra, egy versenytárgyalási hirdetményt a bokodi istálló és egyéb helyiségek építési munkáira, valamint körözvényeket.

A kerületi főkapitány Baján. Hétfőn este Bajára érkezett Teller Gyula kerületi főkapitány, Muraközty László rendőrtanácsos, Caray Károly rendőrfelügyelő és Hoós István számellenő, akik a bajai kapitányság ügymenetét és az őrszemélyzetet vizsgálják felül.

Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorhajtás, puffadás, vértörölődés sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás esetében a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferenc József** viz még ingerlékeny belső betegeknek is fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Színház.

Somlay Arthur elmondja, hogy miért járja művészársulatával a vidéki városokat.

Holnap este kezd meg vendégtúráját a bajai színházban Somlay Arthur és társulata. Somlay Arthur kétségkívül a legérdekesebb művészegység. Fanatikusa a mesterségének és hogy mennyire tiszta és becses célok szolgálatába állítja azt, dokumentálja új vállalkozása. Maga mellé szedett hat hét nagyon tehetséges embert és végigjárta velük a vidék nagyobb városait, hogy a publikumot megismertesse a szépirodalom java termékeivel.

Alkalmunk volt hosszabban beszélgetni Somlay Arthurral, aki a következőket mondotta:

— Aki ismer engem, aki ismert az ambíciómat, az elhiszi nekem, hogy nem anyagi érdekből szerveztem meg vidéki turnémat. Egy cél vezetett: a helyszínrre elvinni az intelligens vidéki közönségnek azt, amit a nehéz gazdasági viszonyok következtében nincs módjában Budapesten meglátni. Mert hiába játszuk odafönt a „Töltőtollat”, a „Kenyérkeresőt”, a „Haláltáncot”, a bajai, a kecskeméti, a békéscsabai publikum nem ülhet vonatra, hogy megnézzon bennünket. Ez alig van egy két embernek módjában. Hát én azt akarom, hogy a mi előadásunkban minél szélesebb rétegek gyönyörködjenek. Én azt akarom, hogy ne csak Budapest, de a Csonkaország minden színházkezelője láthassa játékunkat. Ezért szerveztem meg ezt a kis trüppöt és ezért hoztam le azokat a darabokat, amelyek nemcsak a leghatásosabbak, de irodalmi célok szolgálatában is állanak.

Ezideig Miskolc, Kecskemét, Pécs és Békéscsabán voltunk. Baja a végső állomásunk. Négy estét át játszunk Baján. Holnap szerdán este Fodor László Töltőtoll című 3 felvonásos vígjátékát adjuk. Csütörtökön este „A kenyérkereső” megy, amely Maughannak a legjobban sikerült darabja. A nagyvárosi ember társadalmi életét korrikirozza a szerző, olyan szellemesen, hogy végig deris kacagás kíséri az előadást Szombaton este a „Haláltánc” megy. Ezt a darabot felesleges bekonferálni. Eredeti bemutatást is tartogatók a bajaiak számára. Pénteken este játszunk el Bibesco hercegnek remek darabját, melynek címe: „Melyik volt?”

— Mit mondjak a társulaimról? Országosan ismert, ha szabad ezt mondanom: elismert művészekből áll. Hogy a familiáris kötelezettségnek eleget tegyek, először a leányomat, Somlay Julit említem, aki a Belvárosi Színház tagja és ha fiatal is, már nagyon jelentős sikerre könyvelhet el. A vőmről, Hajmássy Miklósról, a Vígsház tagjáról ugyan olyan elismeréssel szólhatok, mint a saját gyermekemről. Ha valaki elfogultsággal vádolna, utalok a budapesti közönségre, amely a legjobb bizonyítványt állítja ki erről a fiatal művészről. Egyébként elárulhatom róla azt is, hogy 4 éven át a pécsi kadét iskola növendéke volt. Koppány Erzsit meglepetésnek tartogattam. Nem akarok jelzőket keresni nem mindennapi tehetségének a körülírására; aki egyszer látta őt játszani, egyhamar nem felejtte el. Tóth Böske sorozata Magyar, Belvárost és Új Színházbeli sikereire tekinthet vissza. Rajnay Sándor a Gábor öccse, nem tagadhatja le a testvéri viszont, mert a jellegzetes családú vonást; a tehetséget pazarul osztották rá is Bókay Ferenc, Sipos Erzsit, Mártonffy Emil hibátlanul egészítették ki együttesünket.

Somlay Arthur szavathoz alig van

URÁNIA

Május 13-án, szerdán
d. u. 6 és fél 9-kor
május 14-én, csütörtökön
d. u. fél 4, 6 és este fél 9-kor

2 napig lesz műsoron.

Csak felnőtteknek

Dostojevszki világhírű regénye
Fedor Ozep rendezésében:

Karamasoff
testvérek.

Izgalmas filmregény 14 felv.

Főszerepben:

Fritz Kortner
és Anna Sten

■■■

Kisérő filmje:
Micky és Sic
hangos burleszkek.

H i r a d ó.

:-:

hozzátenni valónk. Valóban hádsak lehetünk ennek a kis gárdának, amely nemcsak nagyszerű darabokat hoz számunkra, de olyan hibátlan előadást is produkál, amely eleményszámba megy.

Az előadásokat a Központi színházban tartják rendes színházi helyárrakkal. Jegyek ma d. u. 3 órától válthatók

Hölgyek figyelmébe!

„Dauerwellen“

már 10—15 P-ért lehet 6 hónapra szóló tartósgépondolálást

csináltatni Baján
Kemény hölgyfodrásznál,
a berlini Henkel tartóshullámosítógépek magyarországi vezérképviselőjénél.

A SINGER VARRÓGÉPEK
mégis A LEGJOBBAK!

Az Eternit-pala beszerzésénél feltétlen figyelemmel kell lenni arra, hogy nem minden pala Eternit és ezért a valódi törvényesen védett **Hatschek-féle**

ETERNIT-PALA

minden egyes lapján dombornyomásban látható az Eternit szó.

Ez a **valódi Eternit csakis a kizárólagos egyedárusító telepen**

Eternit Udvar

tetőfedő vállalat cégnél

BAJA

Budapesti-út kapható.

Telefon: 2-90.

Lényeges megtakarítást ér el háztartásában,

ha az összes tisztító-anyagokat és eszközöket, festékeket, lakkokat, brunolint, terpentint, padló- és parkettfényesítő-szereket stb.

TÁNCZOS ERNŐ

FESTÉKÁRU-SZAKÜZLETÉBEN vásárolja.

Üzemek, iparosok, viszont-eladók legolcsóbb beszerzési forrása.

Bel- és külföldi föld- és vegyi-FESTÉKEK, KENCE, LAKKOK (csónaklakk), VEGYÉSZETI- és KÁTRÁNY-termékek, SZIGETELŐ-anyagok, SAVAK, KEFE- és ECSET-áruk gyári raktára.

TELEFON: 85.

Üzletáthelyezés.

Nagybecsű vevőim szíves tudomására hozom, hogy üzletemet május 1-től kezdve a szemben lévő Reiter-féle házba, **Mátyás kir. tér 1. sz.** alá helyeztem át. — Uri divat műhelyemben az az eddiginél is olcsóbban, a legjobb anyagokkal és divat szövetekkel állók a közönség rendelkezésére.

Tisztelettel **Horváth Károly** uri szabó.

Baja, Mátyás kir. tér 1.

Szent Antal u. 25 szám alatt
3 szobas lakás
mellékkel
augusztus 1-re kiadó.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

Intelligens

58 éves nő ajánlkozik gyermekek mellé, ki jelenlegi állásában is 5 éve működik.

Cím a kiadóban.

Pörköltkávé olcsóság!

Az eddig közismert kiváló minőségű kávéink mellett egy olcsóbb, de kitűnő zamatu kávé keveréket sikerült forgalomba hozni és ebből

10 dg. 68 fillér

Klein és Stráhl

fűszer- és csemegekereskedésben.

KENDER ISTVÁN

szobrászati műterme

Baja, Erzsébet királyné-u. 21.
(az udvarban)

Vállalom épületek külső és belső díszítését, egyházi és világi szobrok, siremlékek készítését. — Raktáron tartok különféle szobrokat, kerti törpeket és dísz tárgyakat.

Különféle épületdíszeket, könnyű stukkó mennyezet-díszítéseket,

u. m. rozetták, sarkok, párkányok, lécek stb. Javítást, átfestést jutányos árban.

Uj seprő jól seper, de
UTRY-gyártmányu szobaseprő mindig jól seper.

Ára: P. 0 76.

Erzsébet kir. né-u. 38. Tel. 280.

Máj. 11-től máj. 18-ig
reggel fél 8 óráig

Lovassy Ödön és
Dr. Geiringer János
gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.

Az ügyeletes gyógyszerész
vasárnap délután is nyitva
áll a közönség rendelkezésére.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

Kezvező fizetési feltételek.
Macsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Kiadó

2 utcai szobás lakás fürdőszobával,

ettől függetlenül

két udvari szobás lakás konyhával,

azonkívül egy tágas, világos műhely

Erzsébet kir. né-utca 2.

Tolna-Mőzsi

vasuti vendéglő

örök áron eladó, vagy tíz évre haszonbérbe kiadó.

Azonnal átvehető.

Négy személyes **FORD AUTÓ** jökarban lévő, egy **FAGYLALT GÉP** (4x4 literes) aparáttal eladó.

Fehér Sándor

Tolna-Mőzsi vasúti vendéglős.

Sajat gyártmányu

nyugagy

különféle minőségben

UTRY-nál

Butorozott szoba

külön bejárattal, azonnal kiadó.
Czirfusz Ferenc u. 53.

Épülendő új üzletházamban egy nagy modern

üzlethelyiség

raktárral nov. 1-ére kiadó.

Érdeklődni *Wagenblatt Ferenc*nél.

Flórián-utca 48 sz. házban

2 szobás konyhás

utcai lakás

mellékkel azonnal kiadó. — Bővebbet *Cirfusz-u 51.*

Eladó

Széchenyi-u. 18 és Petőfi-u. 8. sz.

sarokházam

(a Déri-park tőzsomszédságában, egészben, esetleg 2 telekre felosztva, valamint 6500 □-öl

livodai földem.

Dr. Mészöly Miklós.

Tiszta vérű

beállításra való elsőrendű

yorkshirei süldők

és választási malacok eladók

Rosenfeld Ákosnál

Takarékpénztár u. 1.

Egy jökarban lévő

Zongora

olcsón eladó.

Kigyó-u. 9.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

ETERNIT MŰVEK HATSCHKEK LAJOS, KÖZPONTI IRADA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESUJFALU.

Javításmentes tetőfedések

ETERNIT

palából.

Csak akkor valódi,
ha minden lapon az

ETERNIT

törvényesen védett szó dombornyomásban
látható.

LEGJOBB
A HATSCHKEK FELE

Eternit

PALA ÉS CSŐ

CSAK "Eternit" VÉDSZOVAL JELÖLT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHKEK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESUJFALU.

Eternit Művek

Budapest, VI., Andrásy-út 33. --- Gyár: Nyergesujfalu.

Baja és környékének

kizárólagos egyedárusító telepe

ETERNIT UDVAR

Telefon 2-90. **Baja, Budapesti-út.** Telefon 2-90.

és
zi
dégző
gy tíz évre
kiadó.
hető.
RD AUTÓ
AGYLALT
ráttal eladó.
Sándor
asuti vendéglős.
mányu
gy
ségben
hál
szoba
nnal kiadó.
u. 53.
amban egy
viség
e kiadó.
tt Ferencnél.
házban
yhás
kás
azonnal
irfusz-u 51.
tőfi-u. 8. sz.
z a m
zedságában,
telekre fel-
600 □-öl
e m.
Miklós.
érű
őrendű
üldők
k eladók
kosnál
u. 1.
D r a
csón eladó.

A Független Magyarság ETERNIT melléklete.

A magy. kir. pénzügyminisz. érium mult hó 28-án kelt 35,000/VII. a. számu, a rendkívüli, ideiglenes házadómentességről szóló rendelete módot nyújt a házakon szükséges átalakítások és tatarozások teljesítése esetén a rendeletben körülírt előnyök igénybevételére.

Minden háztulajdonos most azon feladat előtt áll, hogy megállapítsa, vajjon melyek azok a munkálatok, amelyek feltétlenül szükségesek és elodáztatatlanok. Nem szenvedhet kétséget, hogy ezek között is legelső sorban a tetőzet rendbehozatala jön tekintetbe, hiszen kárbavész minden fáradsága és kiadása, ha a ház tetőzete hiányos marad.

Gondoskodjunk tehát idejében a tető kicseréléséről, de legyünk tekintettel

arra is, hogy a toldás-foldás nem jelent megtakarítást, hanem csak újabb költséget és boszut. — Végleges és alapos megoldásra van szükség, ezért fedjünk a valódi törv. véd. „ETERNIT“-asbestcementpalával és minden további gondtól mentesülünk.

Az „ETERNIT“ aszbesztből és cementből áll, tehát két olyan anyagból készül, amelyek nem égnék és teljes biztonságot nyújt arra vonatkozólag, hogy a legnagyobb viharok sem bonthatják meg a fedést, de egyúttal megakadályozza a nedvesség beszivárgását, vagy tűz esetén a lángok behatolását. — Az „ETERNIT“-tető igen könnyű, olyannyira, hogy a régi gyenge tető is megfelel, anélkül, hogy a faszerkezet meg-

erősítése szükségessé válnék.

Hogy lehetővé tegyük azt, hogy megerősítés nélkül nád vagy régi cserép tetejű házat **Eternittel átfedhesse**, a legmesszebbmenő kedvezményt nyújtjuk!

És pedig:

A rossz tető lebontását, a hozzá szükséges minden anyagot, az Eternit palát és az átfedéssel járó minden munkát egy tételben vállaljuk, a tetőzetet teljesen elkészítjük.

A tetőzet teljes átfedésének megfizetésére a legelőzékenyebb **részletfizetési kedvezményt** biztosítjuk.

Bármilyen irányban kívánt részletes, díjmentes költségvetéssel készséggel állunk rendelkezésére és kérjük szolgálatainkat igénybe venni.

Eternit Udvar

Schvarcz Dezső

Dely Géza

az Eternit gyártmányok
kizárólagos egyedárusítója

Baja

Budapesti-út. -- Telefon 2-90.